

Van-A-3

Heilige Damiaan!

Je hebt het vast al gelezen in de krant, gehoord op de radio of gezien op tv. 'Onze' pater Damiaan wordt op 11 oktober 2009 heilig verklaard. Dat is best een bijzondere gebeurtenis, er worden niet alle dagen mensen heilig verklaard. Maar Damiaan was dan ook wel een hele bijzondere man. In deze Actuakrant lees je er alles over!

Van Jef tot pater Damiaan

Damiaan, de deugniet

Pater Damiaan werd op 3 januari 1840 geboren als Jozef De Veuster, een hele gewone jongen in een heel gewoon gezin. Vader Frans was een graanhandelaar en moeder Cato een huisvrouw, zoals dat in die tijd de gewoonte was.

Jef - want zo werd hij genoemd - was de op een na jongste van de acht kinderen in het gezin De Veuster. Hij had al twee zussen en één broer die gekozen hadden voor het kloosterleven, maar toch groeit hij op als een gewone boerenjongen die niet bang is om zijn handen uit de mouwen te steken. Hij haalde regelmatig kattenkwaad uit en ook op school was hij een echte deugniet. Hij vond de lessen niet leuk en ging liever buiten spelen. Als Jef klaar is met de lagere school, moet

hij thuisblijven om zijn ouders te helpen op de boerderij.

Damiaan, de broeder

Vader Frans ziet in Jef de ideale opvolger voor zijn handel, en stuurt hem op 18-jarige leeftijd naar een Franstalige handelsschool in Braine-le-Comte. Op die manier leert hij meteen Frans. Maar Jef voelt zich daar niet thuis; hij is minder rijk dan zijn medestudenten en bovendien wordt hij door hen niet aanvaard omdat zijn Frans zo gebrekkig is. Hij schrijft veel brieven naar zijn broer Auguste, die ondertussen is ingetreden in de Congregatie van de Heilige Harten van Jezus en Maria. Deze paters worden ook wel eens Picpussen genoemd omdat het belangrijkste huis van de congregatie in de Rue de Picpus in Parijs gevestigd is.

Het verlangen om te kiezen voor een leven voor God groeit en zijn broer

Heilige Damiaan!

overtuigt hem om ook bij de Picpussen in te treden. Op 2 februari 1859 wordt hij door zijn vader afgezet in Leuven, waar hij voor de kloosternaam Damiaan kiest. Al snel wordt duidelijk dat hij te weinig gestudeerd heeft om priester te worden, maar als ‘werkbroeder’ krijgt hij zijn dagen wel gevuld.

Damiaan, de missionaris

We weten niet of Damiaan werkelijk missionaris wou worden. In 1863 vertrekt hij naar Hawaï in plaats van zijn broer. Normaal zou Auguste als missionaris naar Hawaï vertrekken, maar omdat hij ziek was, ging Damiaan in zijn plaats. Er was namelijk al betaald voor de reis en Damiaan vond het zonde van het geld.

De bisschop op Hawaï is niet gelukkig met zijn komst, hij had namelijk op een priester gehoopt! Enkel priesters kunnen de sacramenten toedienen, en om zieltjes te winnen, is het nodig dat je

kunt dopen en eucharistie vieren. Dus krijgt Damiaan een spoedcursus: in enkele maanden leert hij wat andere priesterstudenten in 4 jaar moeten kennen.

Gedurende 10 jaar doet hij wat een missionaris moet doen. Hij preekt en probeert de ongelovigen te bekeren. En dat lukt hem aardig, zodat hij al snel de bijnaam ‘Damiaan de Doper’ krijgt.

Damiaan, melaats onder de melaatsen

In 1873 beslist de Hawaïaanse regering dat alle melaatsen samen op een eiland geplaatst moeten worden. Wie lepra heeft, wordt verbannen naar Kalawao, de leprozenkolonie op Molokai. En Damiaan gaat mee.

In het begin probeert hij fysiek contact te vermijden, maar al snel merkt hij dat hij op die manier geen band kan opbouwen met zijn parochianen. Dus

kiest hij ervoor om met hen om te gaan alsof het gewone mensen zijn. Hij bezoekt de zieken, verzorgt hen, geeft hun eten en kleren. Hij bouwt kerken en kapellen, weeshuizen en gewone huizen, legt waterleidingen aan, maar sticht ook een muziekkorps en zelfs een begrafenisvereniging. Voor heel weinig geld kunnen mensen lid worden van die vereniging, en zo zijn ze verzekerd van een doodskest en een begrafenis.

13 jaar lang bouwt hij zonder hulp van niet-melaatsen een gemeenschap op. Als er uiteindelijk hulp wordt gestuurd, is Damiaan zelf al doodziek. In 1889 sterft hij tussen zijn mensen.

Damiaan, de heilige

De melaatsen die naar Molokai kwamen, wisten dat ze gingen sterven. Wie geen familie had die voor hen zorgde, zou zelfs eerder van de honger omkomen dan sterven aan de ziekte. De doden werden

niet begraven maar bleven gewoon liggen ...

Damiaan bracht hoop op dit hopeloze eiland. Al was het maar omdat hij solidair was met hen, hij wilde niet opgeven, hij maakte geen onderscheid tussen de katholieken en de niet-katholieken. Voor hem waren de melaatsen allemaal mensen die hulp nodig hadden, en die hulp probeerde hij hen te bieden. Een voorbeeld voor iedereen!

Lepra? Wat is dat nu eigenlijk?

Lepra of melaatsheid is een ernstige ziekte en kan heel besmettelijk zijn. Ze wordt veroorzaakt door een bacterie die doorgegeven wordt via de luchtwegen, door bijvoorbeeld te hoesten of te niezen. De bacterie vermenigvuldigt zich heel traag, en het duurt dus erg lang voor de ziekte echt uitbreekt. Soms duurt het

zelfs meer dan 5 jaar voor de ziekte uitbreekt na de besmetting. Als je niet behandeld wordt, word je heel ziek: blindheid en verlamming kunnen het gevolg zijn van de leprabacterie. Er zijn twee soorten lepra: de ene variant (paucibacillaire lepra) is niet besmettelijk en makkelijk te genezen. De andere variant, multibacillaire lepra is veel ernstiger en het duurt soms wel 2 jaar om volledig te genezen!

Niet alleen fysiek zorgt lepra voor een lange lijdensweg, ook sociaal is het een verschrikkelijke ziekte. Omdat lepra heel besmettelijk is en de leprapatiënten er meestal 'anders' uitzien (door bv. een misvormd gezicht), werden en worden ze vaak uitgesloten. Vroeger moesten ze met belletjes aan armen of voeten rondlopen, zodat iedereen hen kon horen en uit de weg kon gaan. Misschien is dat nog wel het ergste van melaatsheid: de uitsluiting en de eenzaamheid.

Damiaanactie

In 1964 werd Damiaanactie opgericht. Deze organisatie zamelt het hele jaar door geld in en met dat geld gaan ze - net als Damiaan - naar de zieken. In vele streken in Afrika, Azië en Amerika is er nog steeds nood aan ziekenhuizen met degelijk materiaal en medisch personeel dat weet hoe het lepra, tbc en berglepra moet bestrijden.

Maar Damiaanactie wil ook preventief aan de slag. Zo gaat er ook veel geld naar onderzoek om nieuwe manieren te vinden om de ziektes op te sporen en te behandelen. En dat helpt! In 2001 waren er nog meer dan 750.000 lepralijders wereldwijd, in 2007 waren dat er nog 250.000. Nog steeds veel te veel, maar het geeft hoop!

Elk jaar verkopen vrijwilligers duizenden stiftjes en kaartjes ten voordele van Damiaanactie. Misschien heb jij er al wel eens gekocht of verkocht?

actie
damiaan
Onverschilligheid doodt, Damiaanactie geneest

Hoe word je heilig?

Op 11 oktober 2009 wordt Damiaan heilig verklaard. Maar wat wil dat nu precies zeggen: heilig? En hoe gaat zo'n heiligverklaring in haar werk?

Heilig?

Heiligen zijn mensen die de Blijde Boodschap van Jezus probeerden na te volgen, niet alleen in woorden, maar vooral in daden. Jezus heeft gezegd: "Gij zult de Heer uw God liefhebben met heel uw hart en met heel uw ziel, met heel uw verstand en met heel uw kracht. Het tweede is dit: U zult uw naaste liefhebben als uzelf." (Mc 12, 30-31)

Een heilige is zo volgens de Katholieke Kerk ook een voorbeeld voor alle andere mensen, iemand die een bron van inspiratie is en elke mens aanmoedigt om zelf goed te doen en goed te zijn voor de medemens.

Heiligverklaring

Maar voordat iemand heilig verklaard wordt, is er een lange weg te gaan. Er gaat een hele procedure aan vooraf, waarbij onderzoek wordt gedaan naar het leven van de persoon in kwestie.

Dienaar Gods

Als blijkt dat de gelovige na zijn of haar dood nog vereerd wordt, kan men aan de plaatselijke bisschop vragen om de gelovige ook kerkelijk te erkennen als een bijzonder figuur. Er wordt een korte schets van zijn of haar leven gemaakt, en men gaat op zoek naar getuigenissen over de gelovige.

Eerbiedwaardige

Als de Heilige Stoel in Rome (dit is eigenlijk het 'bestuur' van de Katholieke Kerk) akkoord gaat met het feit dat de gelovige echt een dienaar Gods is, en zijn of haar leven en betekenis voor de mensen goedkeurt, geeft zij de titel van 'Eerbiedwaardig'.

Zalig

Als er getuigenissen zijn van een wonder dat te danken is aan het gebed tot de Eerbiedwaardige, gaat men die onderzoeken. Meestal gaat het om een genezing die niet verklaard kan worden door de wetenschap of de natuurwetten. Dit

Heilige Damiaan!

wordt zeer nauwkeurig onderzocht, en als Rome één wonder als zodanig erkent, kan de paus een zaligverklaring uitspreken.

Pater Damiaan werd op 4 juni 1995 zalig verklaard door paus Johannes Paulus II.

... het lichaam van Damiaan in Leuven in een crypte ligt, maar zijn rechterhand op Molokai?

... er een echte Damiaanpostzegel bestaat?

Heilig

Als er sprake is van een tweede wonder - en belangrijker nog: als de Kerk erkent dat de zalige een voorbeeld is voor de hele Katholieke Kerk en overal vereerd mag worden (een zalige wordt slechts plaatselijk vereerd) - dan kan de paus die bijzondere figuur heilig verklaren. Op 11 oktober is dat het geval voor de Zalige pater Damiaan.

Wist je dat ...

... de liturgische feestdag van Damiaan op 10 mei is? Dat is de dag waarop Damiaan in 1873 op Molokai aankwam.

... Damiaan in 2005 via een televisieprogramma verkozen werd tot 'De Grootste Belg'.

... het tweede wonder als volgt ging: Een Hawaïaanse vrouw hoorde in 1997 dat ze kanker had, en de artsen zeiden dat ze niet lang meer te leven had. In september 1998 ging ze bidden op het graf van Damiaan met haar familie en een maand later bleek dat de tumoren kleiner waren geworden. In augustus 1999 was er geen spoor meer te zien van kanker.

En nu jij!

1. Zet de volgende gebeurtenissen uit het leven van Damiaan bij de juiste datum:

vertrek naar Hawaï - geboorte - dood - intrede bij Picpussen - vertrek naar Kalawao - priesterwijding - vertrek naar handelsschool

- 3 januari 1840 _____
- 15 mei 1858 _____
- 2 februari 1859 _____
- oktober 1863 _____
- 21 mei 1864 _____
- 10 mei 1873 _____
- 15 april 1889 _____

2. Damiaan was priester en missionaris, maar daarnaast was hij een echt manusje-van-alles. Vul bij elk beroep in wat Damiaan moest doen. Voor de antwoorden zul je andere bronnen moeten raadplegen.

Begrafenisondernemer

_____
_____
_____

Architect

_____
_____
_____

Organisator

_____

Heilige Damiaan!

Uitvinder

Verpleger

Onderwijzer

---

3. Hoe word je heilig? Schrijf op wat jij zou doen opdat jij heilig verklaard zou worden.

(Illustratieverantwoording: het copyright op de illustratie en afbeeldingen berust bij de volgende personen, firma's en instellingen: p. 1: Damiaancentrum Leuven; p. 2: leuven.be en Ina Hallemans; p. 3: Damiaanactie en tremelo.be; p. 4: De Reporters; p. 5: Damiaanactie; p. 6: Damiaancentrum Leuven en De Post/Marc Van Volsem)